

PRRS en bioveiligheid

bescherm u tegen binnenkomen en verspreiden van het virus

Tom Duinhof, dierenarts varkensgezondheid

In welke mate is een bedrijf bestand tegen het binnenkomen en vervolgens intern verspreiden van ziektekiemen zoals PRRS? Een goede bioveiligheid bestaat vooral uit preventieve maatregelen met het doel de bedrijfsgezondheidsstatus te behouden.

Uit onderzoek komen steeds meer gegevens beschikbaar over de manier waarop het PRRS-virus zich verspreidt. Het is vooral belangrijk om te weten onder welke condities het virus overleeft en hoe het zich verspreidt.

Eigenschappen van het virus

- **Temperatuur:** het virus kan maanden tot jaren bij -20°C overleven, zes dagen bij 21°C (lege afdelingen!), 20 minuten bij 56°C.
- **Invloed van vocht:** het virus kan in vochtige omgeving (veewagen, afdeling) tot elf dagen overleven.
- **Invloed van zonlicht (UV):** het virus overleeft langdurige blootstelling niet. De weersomstandigheden zijn van invloed op de verspreiding van virus via de lucht naar andere bedrijven.
- **Reinigingsmiddelen:** het virus is gevoelig voor pH-veranderingen. Reiniging en desinfectie zijn daardoor altijd effectief.

Routes voor verspreiding

- Virusvermeerdering vindt alleen plaats in varkens. Dit is de grootste verspreidingsbron. Andere dieren, zoals vliegen, kunnen wel voor mechanische verspreiding zorgen, maar vermeerderen het virus niet.
- Sperma, bloed, speeksel, melk, biest, urine en mest kunnen virus bevatten. Aankoop van besmette varkens is hiermee dus een risico. Varkens kunnen

tot ongeveer 200 dagen na een infectie drager blijven en virus uitscheiden.

- **Indirecte verspreiding:** via naalden, kleding, behandelbakken en andere gebruiksmaterialen. Ook veewagens kunnen virus op het bedrijf brengen, zeker als ze niet droog zijn.
- **Infecties worden verspreid via lucht (aerosolen).** Recent (najaar 2008) is vastgesteld dat zowel het PRRS-virus als de Mycoplasma-verwekker 4,7 km door de lucht verspreid kunnen worden. Luchtfilters zijn effectief. Er is nu meerdere jaren ervaring op een onderzoekscentrum en praktijkbedrijven in Minnesota (VS). De kosten voor goede filters zijn overigens 30-40 euro per zeug per jaar. Onderzoek wordt nu gedaan naar goedkopere filters.

Werkprotocol

Welke consequenties hebben de eigenschappen van het virus op de dagelijkse werkprotocollen?

- Vraag informatie op over de status van het herkomstbedrijf voordat u varkens aankoopt.
- Zet aangekochte fokvarkens in quarantaine. Zo kan de ziektestatus bepaald worden door bloedonderzoek en kunnen entingen worden toegediend.
- Maak afdelingen leeg en schoon. Gebruik reinigings- en desinfectiemiddelen. Vooral de afdelingen laten opdrogen is erg effectief.
- Houd leeftijdsgroepen apart.
- Voorkom verspreiding van virus door gebruikte materialen. Wissel de injectienaald per toom of per groep varkens. Voor PRRS is vaccinatie zonder naalden mogelijk.
- Voor personeel geldt: elke dag schone bedrijfskleding. Minimaal één nacht varkensvrij is genoeg om PRRS-overdracht te voorkomen, maar dan wel dagelijks

douchen (inclusief haren wassen en handen desinfecteren).

- Tussen bedrijfsonderdelen (kraamstal, gespeendebiggenstal, dragendezeugenstal, vleesvarken/opfokstal) steeds omkleden, laarzen wisselen of ontsmetten en handen desinfecteren.
- Veewagens moeten schoon en droog zijn.
- Gebruiksmaterialen en voorraden niet zonder meer het bedrijf in; eerst een wachtperiode of desinfectiebehandeling.
- Het bedrijf moet ongediertedicht zijn (ook de luchtinlaat).
- Gebruik luchtfilters om het virus niet via de lucht binnen het bedrijf te laten komen. Doe dit pas als alle genoemde maatregelen al doorgevoerd zijn.

Luchtfilter (bron: Universiteit Minnesota).